

tudi »nekdo, ki se že dalj časa ukvarja s kako dejavnostjo«), staranje, staromrzištvo in stereotipe, povezane s staranjem in starejšimi delavci.

Osrednji del kataloga so ukrepi, ki so razvrščeni v naslednje vsebinsko zaključene sklope:

1. promocija in varovanje zdravja,
2. ergonomija, prilagoditev dela in delovnega časa,
3. kadrovski razvoj, kompetence in usposabljanje,
4. medgeneracijsko povezovanje in ozaveščanje,
5. zavzetost in vključenost.

Ukrepi so z ikonami smiselno označeni po skupinah, glede na velikost podjetja, finančni vložek ter glede na organizacijsko in individualno raven izvajanja ukrepa. Na tak način lahko vsako podjetje ali organizacija najde sebi primeren ukrep.

Glavnino kataloga sestavlja 61 ukrepov (dopolnjena verzija kataloga, 2018), ki so v okviru vsebinskih sklopov pregledno nainizani. Na začetku je vsak ukrep na kratko opisan, v nadaljevanju pa opredeljen po namenu, primernosti (za katere vrste podjetij se ukrep priporoča), po ciljni skupini, po finančnem vložku in predvidenem časovnem okviru ter po predvidenem učinku.

Ob naboru ukrepov so predstavljene izbrane dobre prakse iz Slovenije in drugih evropskih držav. Med primeri dobre prakse naj povzemamo dva zanimivejša.

Zlata nit – Starejšim prijazno podjetje.

Z natečajem Starejšim prijazno podjetje javnosti predstavljajo podjetja, ki se zavdajo pomena posameznika za svoj razvoj in so za zadovoljstvo starejših zaposlenih na delovnem mestu z različnimi ukrepi največ storili. Projekt nastal leta 2007 na pobudo

družbe Dnevnik, kar zagotavlja visok medijski doseg, ob sodelovanju ekonomskih in kadrovskih strokovnjakov. Podjetjem je omogočen dostop in izmenjava dobrih praks, kar je še posebej pomembno za podjetja, ki se šele nameravajo sistematično lotiti izziva starajoče delovne sile. (www.dnevnik.si/zlatanit)

Usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja – DUSLO, Slovaška. DUSLO je slovaško kemijsko podjetje, ki se je celostno lotilo problema starajoče delovne sile. Po obsežni raziskavi so razvili program varstva zaposlenih z ukrepi za zmanjšanje poklicnih tveganj in izboljšanje delovne uspešnosti. Izvajajo strokovne seminarje na različne teme: za boljšo držo, o zdravi prehrani, kako zmanjšati stres, vaje s terapevtom, izvajajo letne ergonomske ipd. Spodbujajo prenos znanja in izkušenj med starejšimi in mlajšimi delavci in sofinancirajo športno udejstvovanje. Njihov najbolj inovativen ukrep pa je ustanovitev centra za dnevno varstvo starejših soročnikov zaposlenih, kamor lahko zaposleni pripeljejo svojece za čas, ko so na delu. (<https://healthy-workplaces.eu/previous/all-ages-2016/sites/default/files/publications/documents/TEAL17001SL.pdf>)

Alenka Ogrin

Generaciones. International Network for the Study of Intergenerational Issues (INSII) (2017). Universität Konstanz.

GENERATIONES – MEDGENERACIJSKI KOMPENDIJ V 17 JEZIKIH

V letu 2017 je izšla nova izdaja mednarodnega kompendija o medgeneracijskih odnosih Generationes. To je večjezični leksikon, ki je produkt dela

evropske povezave – mednarodne zveze za ukvarjanje z medgeneracijskimi vprašanji (International Network for Study of Intergenerational Issues). Ustanovitelji so mednarodno zvezo, ki je izdajatelj tega leksikona, poimenovali z latinsko besedo *Generationes*, ker so želeli poudariti, da gre predvsem za povezovanje na evropski, pa tudi širši ravni. Ta izdaja je izšla v 17 jezikih, med njimi je prvič tudi slovenščina. Pred njo sta izšli dve izdaji v sedanjem kontekstu (2014/15 in 2016) in dve predhodni (2009 in 2010).

Leksikon je tretji del zbirke prevodov izrazoslovja na področju medgeneracijskih odnosov. Pri raziskovanju medgeneracijskih vprašanj so pri zvezi skozi leta opazili več jezikovnih in pomenskih razlik pri razumevanju pojmov, povezanih s preučevanjem generacij. Zveza se je zavzela za razširitev zbirke prevodov v druge jezike ravno zaradi razlik v uporabi gerontoloških konceptov. Za mednarodno sodelovanje so se odločili zaradi razlik v razumevanju konceptov in pokazalo se je, da ima prevajanje in prilagajanje besedila različnim kulturam odličen hevrističen učinek. Raznolikost jezikov in kultur se namreč pogosto podcenjuje. Izhodišče projekta so postavili na temelj, da potrebujemo jasno opredeljene koncepte medgeneracijskih odnosov v smislu konkretnih opisov, ki bi izpostavili najpomembnejše značilnosti, podobnosti in razlike med posameznimi področji. Če medgeneracijske koncepte želimo raziskovati, pedagoško pojasniti ali se z njimi ukvarjati na praktičnem ali političnem nivoju, je to po mnenju avtorjev nujno potrebno.

Avtorji se zavzemajo za splošno dostopnost leksikona in vzpodbujajo

medkulturno izmenjavo spoznanj na področju medgeneracijskega sodelovanja. Odločili so se za objavo publikacije tudi v elektronski obliki, na internetu, saj menijo da je internet dobro sredstvo za širšo razpravo na mednarodni ravni. S tem želijo doseči uporabnike tudi na drugih celinah ter spodbuditi prevode v še več različnih jezikov. Projekt je finančno podprt s strani Centra za odličnost »Kulturne fundacije za socialno integracijo« Univerze Konstanz (Centre of Excellence Cultural Foundations of Social Integration).

Posebnost publikacije je v njeni obliki. Besedila so v vseh prevodih usklajena po številu in oznaki odstavkov, s čimer je olajšana neposredna primerjava. Publikacija na 400 straneh vsebuje 17 razdelkov; vsak razdelek je prevod leksikona v svoj jezik: nemščina, angleščina, francoščina, španščina, italijanščina, poljščina, portugalščina, romunščina, švedščina, latvijščina, turščina, slovenščina, bošnjaški jezik, ukrajinščina, ruščina in kitajščina.

Predgovor leksikona je v vseh jezikih, nato pa 17 razdelkov s prevodi v vse jezike kompendija. Prevod leksikona v določen jezik uvaja Uvod in komentar avtorja, ki je prevajal razdelek v svoj jezik. Sledijo poglavja in podpoglavja, v katerih so razloženi medgeneracijski pojmi, diagram integrirane medgeneracijske politike in sklepni pregled.

V kratkem uvodu je izpostavljen akademski vidik sodelovanja avtorjev, čemur bodo avtorji projekta namenjali pozornost tudi v prihodnje. Poudarjajo, da je kompendij večjezikovno sredstvo, ki omogoča bolj poenoteno razumevanje pojmov na področju medgeneracijskih raziskav. Majhne razlike postajajo z razvojem

različnih teorij vedno bolj opazne, poseben izziv pri tem pa so izrazi v vsakem jeziku, ki jih ni mogoče enostavno prevesti v druge jezike.

Prvo poglavje ima naslov Pristop k razumevanju generacij. Sestavljeno je iz 3 podpoglavij: Časovni vidik medgeneracijskih odnosov, Delitev zgodovine pojma generacije na 3 faze in Raznolikost trenutno prisotnih konceptov.

Drugo poglavje je Utemeljitev koncepta. Za dobro utemeljitev generacijskih pojmov avtorji predlagajo tri definicije, ki jih v posameznih podpoglavjih dodatno razčlenijo: Generacije in generacijska identiteta, Dimenzije medgeneracijskih odnosov ter Medgeneracijski red in medgeneracijska politika. V podpoglavju Generacije in generacijska identiteta je opredeljena temeljna definicija pojma generacija, pojem medgeneracijske razlike in pojem multigenerativnosti ali pripadnosti več kot eni generaciji. V njem avtorji definirajo tudi termin generativna socializacija kot na generacije vezano socializacijo in termin generativnost. V podpoglavju Dimenzije medgeneracijskih odnosov pa je opredeljena splošna definicija medgeneracijskih odnosov, nato pa termina medgeneracijski konflikt in medgeneracijska solidarnost. To podpoglavje pojasnjuje tudi pojme: medgeneracijska ambivalentnost, medgeneracijski odnosi in socialne strukture.

Tretje podpoglavje govori o generacijskem redu in generacijski politiki; v njem avtorji postavijo temeljno definicijo teh dveh pojmov. Podpoglavje obravnava tudi povezanost med generacijo in spolom ter obravnava pojme medgeneracijska pravičnost, poštenost in enakost, ki jih med seboj primerja, ter pojme: medgeneracijski dogovor, medgeneracijska politika in človeška kapaciteta (nemško Humanvermögen). Zaradi lažjega razumevanja pojmov se na koncu vsakega jezikovnega razdelka nahaja diagram integrirane medgeneracijske politike.

Leksikon se zaključi s pregledom, v katerem avtorji poudarjajo pomembnost multidisciplinarnega pristopa za reševanje trenutno perečih demografskih vprašanj. Multidisciplinarnost namreč omogoča povezovanje teorije, prakse in oblikovanje politike. Avtorji opozarjajo, da je pri povezovanju pomembno uporabljati različne metode raziskovanja in prenosa znanja. Ta kompendij pomaga, da teorijo, prakso in politiko na medgeneracijskem področju ustrezno in natančno razumemo in smiselno oblikujemo. Raziskovalcem in drugim nudi tako potreben mednarodno primerljiv terminološki prikaz medgeneracijskih pojmov. V besedilu se loteva odprtih vprašanj, ki se porajajo v teoriji in praksi. Avtorici 13. razdelka, ki je napisan v slovenskem jeziku, sta Ajda Svetelšek in Ana Gorenc Vujović.

Ana Gorenc Vujović